

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Vejrostova 1, Brno

Vejrostova 1, 632 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 058

Termín konání komplexní inspekce: 22. - 25. leden 2002

Čj.	125 25/2002-11085
Signatura	kl2cv104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Vejrostova 1, Brno je úplná ZŠ, která poskytuje vzdělání celkem 932 žákům. Ve školním roce 2001-2002 je výuka realizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástími základní školy je školní družina. Škola je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Jejím zřizovatelem je město ÚMČ Brno-Bystrc.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena především na základě hospitační činnosti, kterou školní inspektoři realizovali v předmětech *český jazyk a matematika* na 1. stupni ZŠ a v předmětech *český jazyk, anglický jazyk, dějepis, matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis a hudební výchova* na 2. stupni ZŠ. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace vzdělávání, používaných metod a forem práce, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace. Pro 1. stupeň ZŠ jsou všechny sledované oblasti popsány samostatně. Pro 2. stupeň ZŠ jsou oblasti plánování a podmínek výuky popsány souhrnně pro všechny předměty, zbývající sledované oblasti jsou pak pro jednotlivé předměty popsány samostatně.

1. stupeň ZŠ

Dotace vyučovacích hodin je v souladu s požadavky učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu. Pro jednotlivé předměty a ročníky zpracovávají učitelky časově tematické plány, které zajišťují rozvržení a kontinuitu výuky. Funkčnost zpracování plánů je rozdílná, plány zpracované podle obsahu učebnic mají formální charakter, není v nich zapracován oddíl osnov „Výchova ke zdraví“ a výuka psaní ve 4. a 5. ročníku. Výuka psaní byla zaznamenána pouze v jedné třídní knize 4. ročníku, v ostatních třídách 4. a 5. ročníku nebyla výuka psaní dokladována. Učební osnovy jsou plněny. Výukové cíle byly většinou naplňovány, učitelé je formulovali v souladu s osnovami a v převážné většině zhlédnutých hodin s možnostmi žáků. O žácích se specifickými poruchami učení jsou učitelky informovány a z kontroly žakovských písemných prací vyplývá jejich snaha o individuální přístup. Diferenciace nároků na žáky dle jejich schopností byla ve sledovaných hodinách pozorována ojediněle.

Na 1. stupni ZŠ je velmi dobré zabezpečení vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Případná nekvalifikovanost některých vyučujících neměla zásadní vliv na kvalitu výuky. Většina tříd je dostatečně prostorných, ale vzhledem k vyššímu žáků v některých třídách ubývá volného prostoru, který by bylo možno využít k relaxaci nebo skupinovým činnostem. Školní nábytek (stolky a židličky) v některých případech neodpovídal výšce žáků. Žáci používají k výuce schválené učebnice a pracovní sešity. Vybavení učebním pomůckami ve škole je velmi dobré a funkční. Učební pomůcky však byly ve sledovaných hodinách vyučujícími méně využívány, tak jako i drobné manipulativní pomůcky pro názornou výuku. Ve všech třídách je množství nástěnných tabulí a doplňkového materiálu většinou vyrobeného samotnými vyučujícími a vztahujícího se k probíraným tématům učiva. Toto prostředí vytváří velmi dobrou podnětnost. Sled vyučovacích hodin odpovídal požadavkům psychohygieny, délky jednotlivých přestávek byly v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky o základní škole. Pitný režim je zajištěn ve spolupráci s rodiči, děti si nosí pití z domova. Pro relaxaci žáků o přestávkách jsou vytvořeny velmi dobré podmínky, avšak v průběhu vyučovacích hodin

byla relaxace často opomíjena. Na správné sezení dětí při psaní bylo dbáno s různou důsledností. Estetika tříd a chodeb byla velmi dobrá.

Kvalita výuky se v jednotlivých hodinách značně lišila, pohybovala od vynikající až po pouze vyhovující. Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků, ne vždy však stanoveným cílům. Ve většině vyučovacích hodin převládaly metody práce, které aktivizovaly žáky k požadovaným činnostem. Žáci byli vhodnými metodami důsledně vedeni ke schopnosti správně aplikovat probrané učivo, což se převážně dařilo. Žáci prokazovali dobře osvojené návyky, přiměřeně řešili zadané úkoly i problémy, dokázali pracovat samostatně i podle pokynů vyučujících. Způsob upevňování a procvičování poznatků byl při volbě variabilních metod práce přiměřeně náročný a pro většinu žáků aktivizující. V hodinách s převažující frontální výukou byla efektivita výuky nižší. Žáci se méně zapojovali, chybělo činnostní pojetí výuky, menší byl prostor pro jejich úspěšné uplatnění. Méně často se objevovala důsledná práce s chybou. Důraz byl kladen především na pamětní zvládnutí učiva. Písemným projevům žáků byla věnována pozornost, žákovské sešity byly pravidelně opravovány a kontrolovány. Při samostatné práci vyučující poskytovali individuální pomoc problémovým žákům.

Vyučující účinně využívali především průběžných motivací, vstupní motivace byly opomíjeny nebo nahrazovány sdělením obsahu hodiny. Nejčastějším motivačním prvkem byla pochvala. Vyučující často využívali pozitivního posilování žáků, jejich snahu a pokrok oceňovaly. Hodnocení zadaných úkolů probíhalo průběžně, případná klasifikace byla objektivní. Ojedinele se ve třídách vyskytla převaha záporného hodnocení (časté poznámky). V závěru všech hospitovaných hodin učitelé shrnuli probrané učivo a většinou i kladně hodnotili výkony žáků, méně však vedli žáky k sebekontrolě a vlastnímu sebehodnocení.

Vyučující měli k žákům velmi pěkný vztah, respektovali žáky jako osobnosti a dařilo se jim navodit ve třídách vstřícnou pracovní atmosféru. Žáci dovedli akceptovat dohodnutá pravidla jednání, plnili pokyny vyučujících a chovali se ukázněně. Ve sledované výuce převažovala komunikace od vyučujících směrem k žákům. Prostor pro vzájemnou komunikaci měli žáci vytvořen jen v některých vyučovacích hodinách např. v rámci skupinových činností, při nichž se učili spolupracovat, domlouvat se mezi sebou a vzájemně se respektovat. Menší důraz byl kladen na souvislý mluvní projev žáků a na systematický rozvoj komunikativních dovedností.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti na 1. stupni ZŠ

Plánování a příprava sledované výuky, její podmínky, stejně jako organizace, formy a metody práce měly velmi dobrou úroveň. Motivace a hodnocení byly průměrné, zatímco interakce a komunikace velmi dobré.

Celkově lze průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni ZŠ hodnotit jako velmi dobré.

2. stupeň ZŠ

Výuka je plánována v souladu s požadavky deklarovaných učebních dokumentů. Dotace hodin korespondují s učebním plánem, učební osnovy byly v době inspekce plněny. Vyučující mají pro jednotlivé třídy zpracované časově-tematické plány, které respektují obsahovou náplň výuky danou učebními osnovami a jsou přizpůsobeny složení žáků. Některé z nich uvádějí pouze název kapitoly bez bližší specifikace učiva. V přípravě i v průběhu jednotlivých hospitovaných hodin českého jazyka se projevovaly dosti značné kvalitativní rozdíly v oblasti odborné i metodické. Naopak hospitované hodiny např. dějepisu a anglického jazyka byly pečlivě připraveny po stránce odborné i metodické. Jedná se především o přírodovědné předměty. Laboratorní práce z fyziky, chemie a přírodopisu nejsou plánovány, jsou však

realizovány v doporučeném rozsahu. Aktuálně pobírané učivo odpovídalo časovému plánu učiva. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku přírodovědných předmětů byla promyšlená. Výukové cíle sledované výuky respektovaly učební osnovy po stránce obsahové, navazovaly na předchozí učivo i stupeň jeho zvládnutí, zohledňovaly však převážně činnost učitele. Cíle byly svojí náročností přiměřené složení jednotlivých tříd a byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Plánování a příprava výuky sledované výuky měla velmi dobrou úroveň.

Na 2. stupni ZŠ je výuka rovněž velmi dobře zabezpečena vyučujícími, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jen ojediněle chybějící způsobilost stanovená právní normou neměla negativní vliv na sledovanou výuku.

Učebními pomůckami je škola celkově vybavena na běžné, průměrné úrovni, vyučovací technika je na ZŠ zastoupena v potřebném množství. Odborné učebny byly v průběhu výuku využívány. Některé jsou vhodně (někdy až nadstandardně) vybavené podnětnými prvky a didaktickou technikou, čímž vytvářejí příznivé podmínky pro vyšší efektivitu výuky. Někdy je naopak jejich funkčnost snížena např. chybějícími rozvody energie a tím je ztížen výběr laboratorních prací žáků, stejně jako nižší materiální vybavení pomůckami a modely, které neumožňuje v plné míře zajistit dostatečnou názornost výuky. Pro odborné učebny jsou vypracovány řady, které stanovují pravidla chování a zacházení se zařízením a vybavením. Žáci jsou s nimi seznámeni. Část sledované výuky se uskutečnila v běžných učebnách, které byly rovněž pro výuku vhodné a prostorné, jejich podnětnost již nebyla na úrovni odborných pracoven. Názornost výuky při jejich využívání je v potřebné míře zajištěna. Estetické ztvárnění učeben a ostatních prostor školy je velmi dobré.

Psychohygienické podmínky byly ve sledovaných hodinách většinou velmi dobré a v přímé souvislosti s organizací a průběhem výuky, střídáním pracovních činností, aktivizací žáků a zařazováním relaxačních prvků. Méně vhodné však byly ve výuce s převládajícími aktivitami učitelů nebo v hodinách, v nichž se stereotypně opakovaly vyučovací metody. Únava, nesoustředěnost a pasivita žáků byla v těchto hodinách vyšší, stejně jako v hodinách zařazených na pozdější dobu v rozvrhu hodin nebo po výuce tělesné výchovy (matematika, anglický jazyk).

Personální podmínky téměř ve všech případech odpovídaly požadavkům právní normy. Materiální podmínky a psychohygienické podmínky byly celkově velmi dobré.

Český jazyk

Organizace výuky vykazovala v jednotlivých hospitovaných hodinách velké rozdíly. V některých hodinách byli žáci vedeni k tvůrčímu osvojování probíraného učiva formou skupinové nebo individuální práce při samostatném vyhledávání informací nebo při vyvozování závěrů. V jiných hospitovaných hodinách byly žákům předkládány výkladovým stylem hotové údaje, aniž by se žáci podíleli na vyvozování jednotlivých skutečností, které souvisely s učivem již dříve probraným. Vedle hodin, které bohatě využívaly názoru, výstižných příkladů, jazykových příruček, doplňkové literatury a prvků dramatické výchovy, byla při hospitacích sledována rovněž výuka založená na stereotypním střídání výkladu a rozhovoru bez aktivního zapojení žáků. V některých hodinách byla zařazována práce s chybou, kdy žáci byli vedeni k ozřejmování příčin svého chybování. Tam, kde byla výuka pojata převážně encyklopedicky, nebyly většinou příčiny chybování žáků analyzovány. Ojediněle se vyskytlo při prezentaci nového učiva věcné pochybení. Ve všech hospitovaných hodinách byl žákům sdělen vyučovací cíl, ne vždy se však podařilo stanovený cíl naplnit. Většina žakovských sešitů je vedena velmi

promyšleně s tím cílem, aby jednotlivé zápisy žákům zpřehledňovaly probírané učivo a usnadňovaly jeho pochopení a procvičení. Vedle toho však se vyskytly případy naprosto formálního vedení školních a domácích sešitů, kdy ojedinělé zápisy postrádaly jakýkoliv systém.

Oblast motivace a hodnocení žáků vykazovala úroveň velmi rozdílnou – od vynikající až po pouze vyhovující. Byly sledovány hodiny, v nichž učitelky dokázaly získat žáky pro tvůrčí přístup k řešeným úkolům a paralelně vyhodnocovaly činnosti žáků. Velmi zdařilá byla snaha vyučujících přimět žáky k tvůrčí práci s literárním textem a k zběhlosti při samostatném získávání informací. Účinná byla práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kdy rozčlenění dílčích úkolů s následnými motivujícími pochvalami působilo na děti velmi povzbudivě. Vedle toho však proběhla i výuka, pro niž žáci nebyli získáni a v důsledku toho zůstávali pasivní. Vzorek slohových prací žáků dokladoval promyšlený přístup vyučujících k hodnocení žáků v oblasti stylistické.

Komunikace probíhala v hospitovaných hodinách v návaznosti na míře myšlenkového a činnostního zapojení žáků do výuky. Při cíleném aktivizování žáků byla interakce čínorodá, při staticky pojímané výuce však převládaly verbální aktivity pedagoga a pasivita žáků. Jazyková kultura byla samotnými vyučujícími sledována, ovšem ne vždy bylo preferováno její cílené rozvíjení v mluvních projevech žáků.

Pro kvalitu vzdělávání v předmětu český jazyk je příznačná jistá nevyváženost. Celkově je úroveň vzdělávání v českém jazyce vzhledem k výše uvedeným kontrastům hodnocena jako průměrná.

Anglický jazyk

Skladba hospitovaných hodin byla koncipována podle stanoveného cíle. Klasicky uspořádané hodiny byly zahájeny frontálním opakováním, písničkou, jazykovou rozcvičkou, lehkou konverzací či kontrolou domácího úkolu. Práci s knihou střídaly zábavné metody (např. soutěživé luštění křížovky, bingo, pexeso, hrané rozhovory žáků aj.). Opakování známého učiva probíhalo kolektivně, někdy ve dvojicích. Vyučovací čas byl z hlediska aktivního zapojení žáků využit efektivně. V hodinách bylo učivo předkládáno věcně i odborně správně, v logických souvislostech a v návaznosti na předcházející probrané učivo. K doplnění a zpestření výuky měly učitelky celou řadu učebních materiálů a pomůcek, které si připravovaly samy. Výlučně anglicky byly vedeny hodiny pouze u jedné vyučující. Ostatní učitelky sdělovaly v anglickém jazyce jen běžné pokyny, jinak bylo vyučování vedeno v jazyce českém. Žákům se specifickými poruchami se vyučující věnovaly individuálně. Relaxace byly v hodinách zařazeny, jen ojediněle jejich zařazení nebylo účinné.

Ústní hodnocení bylo v hodinách stručné, jasné, výstižně orientované k jednotlivcům a zvyšovalo tak aktivitu žáků a jejich zájem o předmět. Pozitivem sledovaných hodin byl velmi pěkný a citlivý vztah převážné většiny učitelek k žákům. Prostor pro zhodnocení práce žáků či sebehodnocení v závěru hodin chyběl.

Vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky se odehrávala na základě akceptovaných pravidel. Nevhodné projevy chování nebyly v hodinách zaznamenány. Téměř všechny komunikativní aktivity respektovaly osobnost žáka.

Většina sledovaných jevů ve výuce anglického jazyka je hodnocena jako velmi dobrá, pouze oblast materiálních a psychohygienických podmínek je hodnocena jako průměrná. Celkově je kvalita výuky anglického jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

Organizace výuky a používané metody a formy práce měly velmi dobrou úroveň. K pozitivům patří zapojování žáků do vyvozování logických závěrů při úvahách vedených ve smyslu strukturálního pojetí dějin. Osvědčovalo se zapojování žáků do tvorby společných zápisů nově probraného učiva. Žáci se dobře orientovali v odborné terminologii, byli zbláhli v práci s učebnicí a se slovníčkem pojmů. Pedagogové vedli žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování. Dějepisné údaje byly uváděny v souvislostech časových i kauzálních, takže žáci dokázali určit jednotlivé události co do dějinných údobí i co do příčin a následků. Méně bylo preferováno geografické určení dějepisných údajů. K některým probíraným tématům chyběly nástěnné dějepisné mapy a žáci většinou neměli příležitost prokázat svou schopnost s dějepisnou mapou pracovat. V odborné učebně zatím není dořešena otázka vhodného umístění dějepisné mapy tak, aby jejím zavěšením nebyla snížena funkčnost tabule.

Motivace žáků měla velmi dobrou úroveň díky existenci odborné učebny a díky zapojení školy do „Projektů Brno“. Hodnocení práce žáků bylo v hospitovaných hodinách méně zastoupeno, u některých zadaných úkolů vyhodnocení zcela chybělo.

Komunikace ve vyučovacích hodinách probíhala v příjemné a povzbudivé atmosféře. Žáci projevovali o předmět zájem.

Kvalita vzdělávání v předmětu dějepis je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Učitelky řídily výuku tak, aby členění hodin a časové rozvržení jejich jednotlivých etap respektovalo výukové cíle, charakter předmětu, složení třídy a věk žáků. V převážně hromadně organizovaných hodin patřily k nejčastěji využívaným metodám výklad, ukázka, řízený rozhovor, práce s učebnicí a samostatná práce žáků, při níž kontrolovaly práci žáků nebo se individuálně věnovaly těm žákům, kteří s řešením zadaného úkolu potřebovali pomoci. Některé vyučující zařadily do výuky práci ve skupinách nebo ve dvojicích a vedly žáky k podílu jednotlivců na splnění úkolu. Tato forma výuky byla pro žáky přitažlivou a prokazovali ochotu spolupracovat. Někdy bylo žákům umožněno, aby se při řešení úkolu poradili, této příležitosti však využili jen někteří z nich. Nové učivo učitelky vyvozovaly většinou na základě přímého pozorování a zkušeností žáků. Upevňování a procvičování učiva většinou věnovaly dostatečnou pozornost. K názornosti a zefektivnění výuky přispívalo používání názorných tabulí a kopírovaných dokumentů. Učitelky důsledně vedly žáky k aplikování probíraného učiva při řešení úkolů z běžné i technické praxe a velká část žáků prokazovala velmi dobré zvládnutí těchto dovedností.

Kromě seznámení žáků s výukovými cíli ve všech hodinách některé vyučující v jejich úvodu žáky vhodně motivovaly rozhovorem o významu a uplatnění aktuálně probíraného učiva v praxi. V průběhu vyučovacích hodin je motivovaly uváděním příkladů a řešením úloh vztahujících se k situacím v běžném životě, mezipředmětovými vztahy, možnostmi spolupráce ve skupinách, využitím okamžité sebereflexe, hledáním alternativních způsobů řešení úkolů, pochvalou, individuálním přístupem spojeným s pozitivním posilováním a prací s chybou. Učitelky pravidelně ověřovaly úroveň vědomostí žáků při úvodním opakování a procvičování učiva z předcházejících hodin i v průběhu vyučování. Zkoušení žáků ani jiné způsoby ověřování vědomostí či dovedností spojených s klasifikací vyučující - až na jednu výjimku - neprováděly. Na konci většiny vyučovacích hodin, i když někdy velice stručně, shrnuly probrané učivo, zhodnotily práci žáků a jejich chování i aktivitu.

Žáci se většinou řídili dohodnutými pravidly a respektovali pokyny učitelů. Negativní chování žáků se neprojevovalo. Komunikaci učitelek a žáků většinou vyučující rozvíjely na potřebné

úrovni, někdy však méně dbaly na přesné, srozumitelné a ucelené vyjadřování žáků. Žáci měli možnost při diskusích o možnostech řešení některých úkolů vyjádřit svůj názor. Komunikativní dovednosti a spolupráci mezi žáky učitelky rozvíjely v několika hodinách při zařazené skupinové práci a v průběhu řešení úkolu ve dvojicích. Ve verbální i neverbální komunikaci učitelů se projevoval citlivý vztah k žákům i přiměřená náročnost. To vedlo k vytváření nestresující pracovní atmosféry a pozitivnímu ovlivňování psychohygienických podmínek výuky.

Kvalita vzdělávání ve sledované výuce matematiky byla celkově velmi dobrá.

Fyzika

Organizace, metody a formy výuky vedly k naplňování stanoveného cíle, v závěru hodin často chyběla zpětná vazba o jeho splnění. Frontální výuka bez diferenciací k individuálním schopnostem žáků neumožňovala jejich plné zapojení do procesu. Ojediněle byl vytvářen prostor pro samostatné a aktivní učení, žáci převážně přijímali informace předkládané učiteli a jen zřídka měli možnost podílet se na vyvozování a ověřování poznatků. Výuka byla vedena věcně a odborně správně s důrazem na správné používání fyzikální terminologie. Chyběla účelná práce s textem, další zdroje informací (encyklopedie) byly využity pro zpestření výkladu.

Vstupní motivace ve většině hodin zcela chyběla, při převažujících aktivitách učitelů se zřídka dařilo vzbudit zájem žáků. V menší části sledované výuky byli žáci motivováni zajímavými demonstračními pokusy, kdy popisovali pozorované jevy a spolupracovali při vyvozování nových poznatků. Učitelé ověřovali nejen znalosti, ale i dovednosti žáků při orientačním a individuálním opakování, prostřednictvím kontrolních otázek rozvíjeli jejich logické myšlení. Vhodně volené aplikační úlohy umožňovaly žákům pochopit význam učiva v širších souvislostech a mezipředmětových vztazích. Výkony žáků byly zřídka hodnoceny, ojediněle bylo využíváno pochvaly jako motivačního prvku. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli, málo pozornosti bylo věnováno práci s chybou.

Žáci akceptovali stanovená pravidla, chovali se slušně, zřídka však projevovali o výuku zájem. Málo pozornosti bylo věnováno systematickému rozvíjení komunikativních dovedností žáků, prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru byl vytvářen ojediněle. Zvolené metody a formy práce umožňovaly rozvíjení sociálních dovedností žáků v omezené míře, žákovská interakce a vzájemná spolupráce byla zaznamenána ojediněle.

Organizace, metody a formy výuky, stejně jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly na průměrné úrovni. Kvalita výuky fyziky byla celkově průměrná.

Chemie, přírodopis

Organizace, metody a formy výuky respektovaly činnostní pojetí vzdělávacího programu, směřovaly k naplňování stanoveného cíle i specifických cílů stanovených osnovami předmětu. I když byly v některých hodinách uplatňovány frontální metody (při výkladu nového a procvičování již probraného učiva) nejednalo se o pasivní učení. Žáci na základě vlastního pozorování či aktivit popisovali, hodnotili pozorované jevy a za pomoci učitele tvořili závěry. V části sledovaných hodin byly účelně zařazeny skupinové činnosti, při nichž žáci prokázali dovednost pracovat s lupou a mikroskopem. Jasné a srozumitelné pokyny učitelů umožňovaly žákům plnit stanovené úkoly ve vyměřeném čase. Individuální předpoklady jedinců byly respektovány, učitelé ochotně poskytovali žákům radu a pomoc. Využití didaktické techniky, dostatek pomůcek a názorného materiálu pozitivně ovlivnilo efektivitu výuky. Ve všech hodinách byl vytvořen dostatečný prostor k procvičování a upevňování učiva, vhodně volené

úlohy umožňovaly žákům aplikovat učivo v širších souvislostech a mezipředmětových vztazích.

Méně výrazná vstupní motivace spočívala ve sdělení obsahu, zřídka byl žákům objasněn cíl hodiny. V průběhu výuky přírodopisu byli žáci aktivizováni a motivováni vhodnými způsoby: Formou hry založené na spolupráci a kooperaci žáků, zajímavými demonstračními pokusy, vlastní činností a žákovskými pokusy, spojením teoretických a praktických poznatků s důrazem na využití v běžném životě. Při ověřování znalostí žáků formou orientačního nebo individuálního zkoušení prokázali žáci většinou znalosti předepsané osnovami předmětu, mnozí i dovednost je aplikovat a provádět pokusy, pozorování včetně vyhodnocování výsledků. Znalosti žáků byly klasifikovány objektivně, avšak chybělo zhodnocení výkonu žáka. Ve většině hodin nešetřili učitelé pochvalou a využívali pozitivní posilování. Žáci i učitelé získávali v průběhu výuky zpětnou vazbu, ojediněle byla využita práce s chybou. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli.

Příznivá atmosféra většiny sledovaných hodin založená na vzájemném respektu mezi učiteli a žáky vytvářela velmi dobré podmínky pro tvořivou práci. Žáci pracovali se zájmem, neostýchali se ptát a projevit svůj názor. Malá pozornost byla věnována systematickému rozvíjení komunikativních dovedností žáků při orientačním opakování či v závěru hodin, kdy žáci odpovídali na kontrolní otázky učitelů spontánně, často jednoslovně a zpětná vazba o míře pochopení učiva jednotlivci tak byla málo účinná. Při skupinových činnostech a hrových formách práce prokázali žáci schopnost spolupracovat a navzájem se tolerovat.

Ve všech sledovaných jevech i celkově měla výuka chemie a přírodopisu velmi dobrou úroveň.

Zeměpis

Organizace převážné většiny sledovaných hodin respektovala činnostní pojetí vzdělávacího programu. Formy práce a vyučovací metody uplatňované ve sledované výuce v převážném počtu hospitovaných hodin podporovaly aktivní učení, účinně napomáhaly naplnění stanovených cílů i specifických cílů stanovených osnovami předmětu. Zkušenosti vyučující vytvářeli dostatečný prostor pro samostatné učení a skupinovou práci. Žáci za účelem splnění zadaných úkolů vyhledávali potřebné informace nejen v učebnicích, mapách a atlasech, ale i v odborné literatuře a denním tisku. Jednotlivé skupiny prostřednictvím svých mluvčích seznamovali žáky ostatních skupin s výsledky své práce. Při práci ve skupinách si žáci navzájem pomáhali, společně tvořili výsledek zadaného úkolu. Učitelé vedli žáky k logickému vyvozování učiva, aplikaci poznatků ve vzájemných souvislostech, využívání mezipředmětových vztahů i vlastních poznatků žáků. Učivo aktualizovali, přičemž využívali informace z denního tisku, které souvisely s probíraným tématem a řešením zadaných úkolů. Při práci vedli žáky k tomu, aby v mapě viděli významný informační zdroj a dovedli jej účinně využívat. Za účelem efektivnějšího využití času a se záměrem pomoci hlavně žákům s dyslektickými problémy jeden z vyučujících v závěru navštívených hodin rozdal nakopírovaný zápis probraného učiva, který si žáci vložili do sešitu. Ve sledované výuce u jiné vyučující probíhal výklad s aktivním zapojením všech žáků. Žáci byli vedeni zdůvodňováním svých odpovědí na základě již dříve získaných poznatků a vlastních znalostí k logickému uvažování. Ve výuce další vyučující se naopak projevila kratší pedagogická praxe v menší pestrosti efektivních forem práce. V navštívených hodinách se dařilo žáky aktivizovat a to nejen střídáním činností, ale i výběrem a zajímavostí probíraného učiva. Převážná většina žáků zjevně projevovala zájem o probírané učivo a do výuky se aktivně zapojovala. Využitím vhodných učebních pomůcek dostupných na škole a v některých případech i pomůcek vytvořených učitelem byla v dostatečném rozsahu ve sledovaných hodinách zabezpečena názornost výuky.

Využití didaktické techniky (videoprogramu) za účelem názornosti výuky a k doplnění učiva bylo zaznamenáno jen v jedné hodině. Ve sledovaných hodinách byla pozornost věnována i orientačnímu zkoušení, při němž vyučující sledovali míru zvládnutí probraného učiva a výchozí znalosti žáků. Ojedinele bylo zařazeno individuální zkoušení, klasifikace výkonu žákyně byla zdůvodněna. Při zařazené samostatné práci bylo ověřováno, jak žáci dovedou učivo aplikovat. Následnou kontrolou správnosti řešených úkolů byla zajištěna bezprostřední oboustranná a účinná zpětná vazba. Všechny hodiny byly v závěru zhodnoceny, většinou bylo provedeno i závěrečné shrnutí. Vyučovací čas se dařilo efektivně využívat.

Vstupní motivace ve většině hospitovaných hodin spočívala ve sdělení cíle hodin. Přestože účinnější vstupní motivace chyběla, průběžné motivování, charakter probíraného učiva, formy práce vyučujících a aktualizace učiva zajistily aktivní zapojování žáků do výuky. Většina žáků byla rovněž motivována praktickým aspektem učiva a účelně uplatňovanými mezipředmětovými vztahy. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a zdůvodněné, vyučující často využívali pozitivního posilování.

Pravidla jednání mezi vyučujícími i žáky byla oboustranně dodržována. Učitelé měli ve sledované výuce přirozenou autoritu, respektovali osobnost žáka. Vytvořená příznivá atmosféra v jednotlivých třídách přispívala efektivnosti vzdělávání. Vyučující dbali na rozvoj komunikativních dovedností žáků. Sledovali, aby žáci dovedli výsledky řešení úkolů a poznatky všem zainteresovaným odborně i jazykově správně sdělit.

Všechny sledované jevy jsou hodnoceny jako velmi dobré. Kvalita sledované výuky zeměřisu je hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Ve sledovaných hodinách žáci nepřijímali učivo pasivně, tedy nasloucháním. Při probírání nového učiva i při opakování učitelky vhodně využívaly dosavadních znalostí žáků. Účelně kladenými otázkami je vedly k samostatnému myšlení. Ne vždy se žáci vyjadřovali souvislou větou, na otázky často odpovídali pouze jednoslovně. V hodinách bylo využito komunikačního kruhu při opakování učiva a několik vhodně zařazených her, které také sloužily k opakování probrané učební látky za 1. pololetí. Učitelka doprovázela žáky při zpěvu nejen hrou na klavír, ale využila i samotné žáky doprovodem na jiné hudební nástroje (housle, flétna, Orffovy hudební nástroje). V hodinách byly vyváženy složky - hlasová, mluvená a instrumentální, zcela však chyběla cvičení dechová a intonační. Z prostorových důvodů nebyla zařazena složka pohybová. Vhodné učebnice, ale i výběr písní ve všech hospitovaných hodinách vyvolával u žáků zájem o zpěv a aktivitu v průběhu celé vyučovací jednotky.

Motivace ve všech navštívených hodinách byla velmi účinná. Učitelky často uplatňovaly pozitivní slovní hodnocení. V závěru hodin však zcela chybělo shrnutí učiva, zhodnocení průběhu vyučování a sebehodnocení žáků.

Mezi vyučujícími a žáky byl vytvářen pěkný, vstřícný přístup, založený na vzájemné spolupráci. Žáci byli otevření, vstřícní a projevy nevhodného chování nebyly po dobu hospitovaných hodin zaznamenány. Vyjadřování učitelek a jejich komunikace se žáky měla velmi dobrou úroveň. Pracovní atmosféra ve vyučování byla příznivá.

Celková kvalita hudební výchovy měla velmi dobrou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti na 2. stupni ZŠ

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 2. stupni ZŠ lze celkově hodnotit jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry školy zpracované na období 1998-2002 jsou stručné, a v obecné poloze pouze deklarují běžné zásady činnosti a rozvoje školy v oblasti personální, materiální a výchovné. Plán práce pro školní rok 2001-2002 navazuje na koncepční záměry, stanovuje úkoly v uvedených oblastech, avšak bez stanovených termínů splnění a rovněž bez odpovědnosti jednotlivých pracovníků za jejich splnění. Pouze v oblasti kontrolní činnosti je stanovena frekvence kontrol. Operativní plánování je realizováno prostřednictvím týdenních plánů, pravidelných pondělních porad a kromě toho i operativními schůzkami. Účinné jsou pravidelné schůzky vedení školy a výchovné poradkyně, podle potřeb případně i rozšířeného vedení školy o další členy (tj. předsedové předmětových komisí, psycholog ad.). Plán porad a tematicky zaměřených schůzek je vypracován. Výuka probíhá v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem Základní škola. Učební plán školy rozpracovaný pro celý vzdělávací cyklus do jednotlivých ročníků je v souladu se schválenými učebními dokumenty. Škola zohledňuje specifické potřeby a zájmy žáků. Plány týkající se problematiky výchovného poradenství, péče o žáky integrované a žáky se specifickými poruchami jsou provázané a konkrétní, zahrnují široké spektrum aktivit. Pro integrované děti má zpracovány individuální vzdělávací plány, u žáků se specifickými poruchami učení se respektují doporučení pedagogicko psychologické poradny. Ve škole pracují dyslektické kroužky, které vedou studující speciální pedagogiky na pedagogické fakultě.

Oblast dlouhodobějšího plánování je méně konkrétní, nachází se spíše v obecně deklarovaných principech. Plánování má celkově průměrnou úroveň.

Organizování

Pro realizaci vzdělávacího programu školy a jejího provozu jsou vytvořeny potřebné podmínky. Organizační struktura je jasně stanovena. Kompetence, odpovědnost a povinnosti pracovníků jsou konkrétně vymezeny, což vytváří dobré předpoklady pro účinné řízení školy. Školní řád je zpracován v souladu s vyhláškou o základní škole. Obsahuje všechna ustanovení daná touto právní normou, avšak některá ustanovení řádu jsou méně vhodně formulována. Vedle povinností žáků neopomíná jejich práva. Chování a vystupování dětí v průběhu inspekce svědčilo o osvojení a uvědoměném dodržování dohodnutých pravidel. Vyučování se řídí stabilním rozvrhem hodin. Svým sestavením vcelku respektuje závazné normy příslušné vyhlášky a v rámci reálných možností školy respektuje psychohygienické a didaktické zásady. Výjimku tvoří několik hodin matematiky a cizích jazyků v pozdějších vyučovacích hodinách a pozdější ukončení vyučování vzhledem k ustanovení vyhlášky o základní škole (o 10 minut). Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů. Při kontrole třídních knih bylo zjištěno, že není ojedinělé zrušení výuky některého předmětu (bez náhradní výuky v jiném termínu). Tyto hodiny byly zapisovány jako „odvolané“. V zápisech z pedagogických rad, které obsahují důležité údaje, nejsou zformulována závěrečná usnesení ani obecné informace o výsledcích provedených kontrol. S poradními orgány (tj. pedagogická rada, metodické sdružení a předmětové komise, školník) ředitelka úzce spolupracuje. Využívá i schopnosti a dobré podněty pracovníků, které akceptuje. Nabízí tak

možnost všem zúčastněným participovat na řízení činnosti školy. Včasný a dostatečný přístup pracovníků školy k informacím je účinně zabezpečen (nejčastěji např. prostřednictvím informací zveřejňovaných na nástěnkách, poradami, týdenními plány, rozhlasem, osobním sdělením apod.). Zákonní zástupci žaka jsou o prospěchu a chování svých dětí včas a v dostatečném rozsahu informováni obvyklými způsoby prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek či hovorových hodin a v případě potřeby písemným sdělením a osobním jednáním. Dostatek informací o škole a její činnosti podává výroční zpráva, zpracovaná v souladu s právní normou. Škola se otevírá veřejnosti, vhodně prezentuje výsledky své práce. Pořádá akademie (jedenkrát za 2 roky), účastní se předvánočních akcí v Brně, uskutečňuje pořady pro domov důchodců, vánoční jarmark svých výrobků a různé výstavy. Na své akce zve i představitele ÚMČ Brno-Bystrc.

Organizace výchovně vzdělávací práce má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka má vytvořený kvalitní systém vedení a motivování pracovníků. Operativní řízení navazuje na celoroční plánování činnosti školy. V Plánu práce na školní rok je uvedena četnost pravidelných schůzek vedoucích pracovníků školy jak se všemi zaměstnanci, tak i se skupinami pracovníků podle organizačních úseků. Vedení zaměstnanců ředitelka školy i její zástupkyně zakládají především na osobních jednáních s jednotlivci. Operativní řízení školy je jako celek funkční, pružné a účinné. Efektivita metodického vedení pracovníků je částečně negativně ovlivněna nižší četností hospitací prováděných ředitelkou školy. Ředitelka vytváří příhodné podmínky pro uplatňování iniciativy a tvořivosti těch zaměstnanců, kteří se aktivně podílejí na zabezpečení estetické výzdoby ve škole, zhotovování drobných učebních pomůcek, vedení zájmových kroužků i na dalších školních i mimoškolních aktivitách. Podporuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří o vzdělávání projevují zájem. Zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků souvisí především se vzděláváním vedoucích pracovníků, výchovným poradenstvím, péčí o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a výukou cizích jazyků. Méně je již zastoupena oblast ostatních vyučovacích předmětů na prvním i druhém stupni. Škola zabezpečuje pomoc začínajícím učitelům prostřednictvím uvádějících učitelů a metodických zařízení. Obdobnou pomocí přispívá k rychlejšímu zapracování i nově nastupujícím učitelům s určitou praxí na jiných školách. Školou vypracovaná a pro zaměstnance zveřejněná kritéria pro poskytování osobních příplatků a mimořádných odměn umožňují jejich diferenciaci, jež je v praxi realizována. Kritéria pro poskytování nenárokových složek platu nemotivují učitele k uplatňování aktivizujících forem výuky a vyučovacích metod a k případnému vedení zájmových útvarů organizovaných školou. Vedení školy kromě finančního ohodnocení aktivních zaměstnanců využívá i účinné formy ocenění morálního. Náležitá pozornost je věnována zjišťování úrovně vědomostí žáků. K tomuto účelu vedení využívá komerčních testů nebo vlastních prověrek a to v pátém a devátém ročníku.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti je vedením vypracován. Kontroly jsou průběžně prováděny, některé jsou operativně zařazovány navíc dle aktuální potřeby provozu školy. Případné problémy jsou řešeny neprodleně. Běžný provoz školy je tak řádně kontrolován. Nebyly však předloženy doklady o tom, že by všechny podstatné skutečnosti zjištěné kontrolní činností v návaznost na plán kontrolní činnosti a na koncepční záměry školy byly analyzovány a písemně vyhodnocovány s tím, aby byla přijímána příslušná konkrétní opatření. Tak se v některých

případech stalo, že prováděná kontrola nebyla zcela účinná a nebyly zachyceny všechny potřebné souvislosti (např. nenaplnění učebního plánu ve věci týdenní časové dotace v některých předmětech apod.).

V oblasti kontrolních mechanismů jsou podmínky vzdělávání na průměrné úrovni.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Základní škole byl v roce 2000 poskytnut příspěvek ze státního rozpočtu (dále jen SR) v celkové výši 13 777 tis.Kč určený na neinvestiční výdaje (dále jen NIV).

Závazné ukazatele rozpočtu NIV stanovené Školským úřadem Brno (respektive jeho poslední úpravou ze dne 19. 12. 2000) byly dodrženy, přidělené finanční prostředky SR byly na čerpány 99,96 %.

Ve sledovaném období (tj. rok 2000) škola hospodařila s kladným hospodářským výsledkem. Po vypořádání se SR ze dne 2. 2. 2001 byl zlepšený hospodářský výsledek na základě schválení Rady městské části Brno-Bystrc ze dne 26. 2. 2001 rozdělen do fondu odměn a rezervního fondu.

Porovnáním rozpisu rozpočtu NIV na rok 2000 s výkazem Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. - 4. čtvrtletí 2000, hlavní knihou a výkazem zisku a ztráty Úč ROPO 4-02 sestaveným k 31. 12. 2000 bylo zjištěno, že z celkových finančních prostředků použitých ze SR na NIV škola vydala 70,84 % na mzdy, 26,19 % na zákonné odvody a 2,97 % na ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV).

Na celkových neinvestičních nákladech roku 2000 se příspěvek ze SR podílel 84,14 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Škola dodržela závazné ukazatele mzdové regulace, stanovené pro rok 2000. Dodržela limit počtu pracovníků a vykázkala k 31. prosinci 2000 úsporu 0,984 pracovníka (přepočtený počet). Limit prostředků na platy nedočerpala částkou 508,-, navíc čerpala mzdové prostředky z vlastního fondu odměn, které se nezahrnují do závazných limitů regulace zaměstnanosti. Stanovený limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci (včetně prostředků na odstupné) škola čerpala na 92338 %.

Způsob odměňování ve škole je stanoven vnitřní platovým předpisem, který je odvozen z předpisů platných ve školství. Personální agenda je řádně vedena, v osobních spisech zaměstnanců je založena potřebná dokumentace. Kontrolované pracovní smlouvy mají náležitosti stanovené příslušnými ustanoveními zákoníku práce. Vystavené platové výměry jsou úplné a odpovídají příslušným předpisům. Zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů, zápočet praxe u kontrolovaných pracovníků odpovídá nařízení vlády o platových poměrech

zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací. Příplatky za vedení a zvláštní příplatky zaměstnavatel přiděloval podle kvalifikačních předpokladů náročnosti vykonávané práce v souladu s vnitřním předpisem.

Škola čerpala v roce 2000 nenárokové složka platu z prostředků státního rozpočtu v poměru 99 % osobní příplatky 1 % odměny, včetně použití prostředků z vlastního fondu odměn činil tento poměr 85 % osobní příplatky a 15 % odměny. Kritéria pro přiznání osobního příplatku a pro přidělení odměn škola stanovila v příloze vlastního platového předpisu a zabezpečila tak motivaci zaměstnanců ke kvalitním pracovním výsledkům. Kontrolované osobní příplatky nepřesáhly zákonem stanovenou výši, odměny zaměstnavatel přiděloval podle stanovených kritérií v souladu s předpisy.

ZŠ při zpracování statistických výkazů z oblasti zaměstnanosti a mezd nezajistila shodu údajů o čerpání mzdových prostředků ve statistických a účetních výkazech, jak vyplývá z metodických vysvětlivek ČSÚ.

Škola přidělila v roce 2000 svému FKSP o 1.190,- Kč méně, než činí povinný základní příděl ve smyslu vyhlášky o FKSP. Dále bylo zjištěno, že v rozporu s vyhláškou o FKSP tvořila fond výnosy z bankovních úroků, které byly příjmem organizace, nikoliv FKSP.

Kontrolou použití prostředků FKSP v roce 2000 bylo zjištěno, že v rozporu s vyhláškou škola čerpala z fondu prostředky na úhradu bankovních poplatků za vedení účtu FKSP, které byly výdajem organizace, nikoliv fondu. Bankovní poplatky rovněž nesprávně uvedla v rozpočtu FKSP na rok 2000.

Vedení účetní evidence FKSP je dostačující, nedostatky byly v průběhu inspekce vysvětleny a odstraněny.

U kontrolovaných oblastí nebylo ve sledovaném období zjištěno nehospodárné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Z celkových ostatních neinvestičních výdajů v roce 2000 čerpala základní škola na:

učebnice	49,31 %,	tj. 212,49 Kč na jednoho žáka,
učební pomůcky	24,39 %,	tj. 105,10 Kč na jednoho žáka,
vzdělávání zaměstnanců	1,95 %,	tj. 28,10 Kč na jednoho žáka.

Výdaje za školní potřeby pro žáka 1. třídy (98 žáků dle Výkazu o základní škole podle stavu k 30. 9. 2000) nebylo možné vyjádřit samostatně, neboť podle vyjádření zástupců školy byly s výjimkou nákupu 27 ks informačních knížek pro žáky 1. třídy hrazeny z provozních prostředků.

Namátkově provedenou kontrolou souvisejících dokladů byl v pěti případech (ÚD č. 310, 1458, 1761, 1859, 2167) zjištěno neoprávněné použití finančních prostředků SR, neboť škola v rozporu s obecně platnými právními předpisy nakoupila materiál (papír, popisovače, zvýrazňovače, vítací listy, barvy, výkresy, nůžky, barevné papíry, chemikálie) v úhrnné hodnotě 7 780,10 Kč a uhradila dopravu žáků do školy v přírodě v částce 2 596,20 Kč.

Dále bylo zjištěno, že škola nesprávně zaúčtovala do nákladů cestovního výdaj z FKSP ve výši 450,- Kč (ÚD č. 519 ze dne 03. 04. 2000).

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Podle rozpisu rozpočtu na rok 2000 a vyjádření ředitelky škola neměla v roce 2000 přiděleny účelové prostředky.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Škola neměla v kontrolovaném období přiděleny investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 ze dne 17. 1. 2001 byla zpracována v souladu s ustanovením § 17e odst. 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

U kontrolovaných oblastí nebylo zjištěno nehospodárné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, pouze u pěti dokladů bylo zjištěno pochybení v účelu použití.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Součástí základní školy je školní družina (dále jen ŠD) se sedmi odděleními, které navštěvují žáci 1. až 5. ročníku. V pěti odděleních bylo v době inspekce zapsáno více dětí než povoluje příslušná právní norma. Celkové řízení ŠD po stránce organizační i výchovně vzdělávacích činností je velmi dobré. Povinná dokumentace ŠD je řádně vedena. Řád školní družiny je zpracován s menšími nepřesnostmi. Kromě vedoucí vychovatelky mají ostatní vychovatelky požadovanou způsobilost.

Provoz v ranních i odpoledních hodinách byl stanoven na návrh školy a po dohodě s rodiči. Vybavení hračkami, stavebnicemi, drobnými hrami a konstruktivními stavebnicemi je průměrné. Vlastní prostor pro činnost má pouze jedno oddělení, ostatní realizují svoji činnost v kmenových třídách. Režim dne je stanoven, vycházky jsou pravidelně denně zařazovány. Pitný režim v ŠD je zajištěn. Roční plán práce není zpracován. Výchovně vzdělávací činnost vychází z podrobných měsíčních plánů jednotlivých oddělení, které obsahují výčet činností v jednotlivých měsících a přehled činnosti v zájmovém kroužku - každé oddělení má svůj kroužek s jiným zaměřením. Odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti se pravidelně střídají, dětem je ponechán dostatečný prostor pro spontánní aktivity. Činnosti v ŠD jsou pestré, děti se účastní i různých akcí (karnevaly, vystoupení atd.). Při svých činnostech mají okamžitou zpětnou vazbu prostřednictvím individuální pomoci i hodnocení ze strany vychovatelek. Po domluvě s rodiči ŠD umožňuje žákům přípravu na vyučování. Žáci respektují dohodnutá pravidla jednání, mají prostor pro komunikaci i pro vyjádření svých postojů.

Činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů tvoří provázaný systém pozitivně ovlivňující výchovně vzdělávací činnost školy. Tato problematika je zohledněna v koncepčních záměrech a ročním plánu školy. Oblast prevence sociálně patologických zajišťuje školní metodik, potřebné vzdělání získává prostřednictvím kurzů a seminářů. Výchovná poradkyně nemá vzdělání požadované právní normou, dalším vzděláváním však získala potřebné odborné znalosti a dovednosti v oblasti výchovného poradenství, prevence

sociálně patologických jevů a volby povolání. Významnou měrou ovlivňuje kvalitu výchovného poradenství týmová spolupráce se školním psychologem a speciálním pedagogem. Přehledně strukturované plány týkající se problematiky výchovného poradenství, péče o žáky integrované a žáky se specifickými poruchami učení jsou provázané, konkrétní a zahrnují široké spektrum aktivit. Ty směřují k žákům i rodičům, opírají se o spolupráci s třídními učiteli, vedením školy, poradenskými pracovišti a dalšími institucemi. Priority jsou zaměřeny na účinnou pomoc žákům integrovaným a žákům se specifickými poruchami učení, problematiku profesní orientace žáků, řešení výchovných problémů, předcházení záškoláctví a poskytování pomoci dětem z kulturně a sociálně znevýhodněných rodin. Výchovný poradce, školní psycholog a speciální pedagog spolupracují s rodiči žáků, poskytují konzultační hodiny žákům i rodičům. Pro integrované žáky byly zpracovány individuální vzdělávací plány různé formální úrovně. Ve spolupráci se speciálním pedagogem a psychologem jsou pokroky žáků průběžně sledovány a vyhodnocovány. Účinnou pomoc při zvládnutí učiva s ohledem na diagnostikovanou poruchu učení představují pro tyto žáky dyslektické kroužky a individuální výuka vedená speciálním pedagogem, kde mají žáci možnost pracovat s výukovými programy a speciálními pomůckami podle doporučení PPP.

Minimální preventivní program pro školní rok 2001/02 je zpracován rámcově pro protidrogovou prevenci, priority jsou stanoveny, avšak v obecné rovině. Sociálně patologické jevy jako záškoláctví a šikana jsou sledovány a řešeny v rámci výchovného poradenství za účinné pomoci školní psycholožky. Ta v rámci prevence poskytuje třídním učitelům zpětnou vazbu o vztazích v třídním kolektivu a pracuje s ohroženými skupinami dětí. Kladně lze hodnotit spolupráci školy s K-centrem, s Národní protidrogovou centrálou, účast žáků 8. a 9. ročníků v projektu zaměřeném na protidrogovou prevenci. Rodiče získávají informace o prevenci sociálně patologických jevů především prostřednictvím třídních učitelů, v době inspekce nebyly ve škole instalovány vývěsky týkající se této problematiky. I když jsou sociálně patologické jevy sledovány a jejich řešení je věnována zvýšená pozornost, preventivní program není zpracován komplexně tak, aby bylo možno vyhodnocovat jeho efektivitu. Volnočasové aktivity, které zajišťuje škola, jsou zaměřeny na sportovní vyžití a jsou vytvářeny především pro žáky navštěvující třídy se zaměřením na tělesnou výchovu. Nabídka ostatních volnočasových aktivit, které škola poskytuje je omezená, žáci využívají služeb dalších subjektů (Lipka, Bystrouška, CVČ Lužánky apod.).

Oblast výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů je zajištěna i realizována celkově na velmi dobré úrovni.

Zájmová činnost, prezentace na veřejnosti a spolupráce s jinými subjekty

Vzhledem k širokým možnostem v okolí školy, kromě kroužku „Osobnostní sociální výchova“, škola nenabízí po vyučování zájmovou činnost. Poskytuje však prostory, které jsou využity v odpoledních hodinách k vedení zájmové činnosti nejen pro žáky ZŠ Vejrostova, ale i pro děti z okolních škol a školských zařízení (kroužek taneční, výtvarný, rybářský, turistický, jazykový, karate, YAMAHA aj.).

Účast školy na různých sportovních, výtvarných, pěveckých, jazykových a dalších soutěžích a olympiádách přinesla škole řadu ocenění v okresním, krajském i celostátním měřítku. Učitelé podporují u žáků další rozvíjení estetických potřeb zprostředkováním návštěv výstav, koncertů, divadelních představení a různých besed (výchovné koncerty, Antropos, hvězdárna, botanická zahrada, Mahenova knihovna, ZOO apod.). Žáci navštívili atraktivní místa nejen v České republice, ale účastnili se několika zahraničních zájezdů, které pro ně škola uspořádala (Vídeň – Rakousko, Vieste, Fano, Gargáno – Itálie).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol včetně všech dokladů a podkladů vydané Školským úřadem Brno-město pod čj. BM0001/226 dne 31. 1. 1999 s účinností od 1. 9. 1999
- Zřizovací listina školy vydaná Úřadem městské části Brno-Bystrc dne 1. 7. 1993 pod čj. 235/93 s účinností od 1. 7. 1993
- Třídní knihy všech tříd ZŠ
- Třídní výkazy všech tříd ZŠ
- Katalogové listy všech tříd ZŠ
- Evidence žáků školy
- Rozvrh hodin
- Záznamy z pedagogických rad
- Osobní dokumentace žáků s postižením
- Kniha úrazů
- Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- Školní řád
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Plán výchovného poradce pro školní rok 2001/2002, podkladová dokumentace výchovného poradce, plán speciálního pedagoga pro individuální nápravu dyslektických potíží integrovaných žáků, plán práce školního psychologa, návrh koncepce speciálně pedagogické péče o žáky se SVPU, osobní dokumentace žáků se specifickými poruchami učení, dokumentace žáků integrovaných, individuální vzdělávací programy, minimální program protidrogové prevence, žákovský projekt
- Časově-tématické plány hospitovaných předmětů
- Výběr žákovských prací
- Žákovské knížky
- Tématické plány
- Vzorek žákovských prací
- Rozpočet roku 2000 ze dne 19. 12. 2000 (definitivní rozpočet roku 2000 po všech úpravách)
- Limit prostředků na platy stanovený ŠÚ Brno dne 31. 10. 2000
- Rozvaha Úč ROPO 3-02 sestavená k 31. 12. 2000 ze dne 17. 1. 2001
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 2000 ze dne 17. 1. 2001
- Výkaz pro ŠÚ Čerpání dotace Školského úřadu k 31. 12. 2000 ze dne 16. 01. 2001
- Zúčtování finančních prostředků poskytnutých ŠÚ v roce 2000 ze dne 2. 2. 2001
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2000 ze dne 6. 10. 2000
- Účtový rozvrh
- Výpis zkrácené hlavní knihy účetní rok 2000

- Výpisy salda účtu:
 - 501 52 Učebnice, školní potřeby, ŽK - ŠU s prvotními účetními doklady (dále jen ÚD) - (měsíce: únor, srpen až prosinec 2000)
 - 501 53 Učební pomůcky, knihy – ŠU s prvotními ÚD (měsíce: únor, srpen až prosinec 2000)
 - 501 60 Pracovní oděvy – ŠU s ÚD č.321 ze dne 22. 2. 2000
 - 512 50 Cestovné hrazené ŠU s prvotními ÚD (měsíce: únor, říjen, listopad 2000) a ÚD č.519 ze dne 03. 04. 2000
 - 518 58 Ostatní služby hrazené ŠU s prvotními ÚD (měsíce: únor, říjen až prosinec 2000)
 - 528 50 Věcné náklady školní kuchyně – ŠU s prvotními ÚD č.198, 1760, 1849, 2048, 2192
 - 549 60 Zákonné pojištění – promile – ŠU vnitřní ÚD č.1763
 - 691 50 Provozní dotace od ŠU (měsíce: únor, srpen až prosinec 2000)
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 ze dne 17. 1. 2001
- Směrnice č. 2 pro oběh účetních dokladů ze dne 1. 7. 1995 – platnost dnem 1. 7. 1995
- Směrnice č. 3 o operativní evidenci majetku ze dne 1. 9. 1998 – platnost dnem 1. 9. 1998
- Seznam osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP) – ze dne 2. 9. 1999
- Plán vzdělávání ve školním roce 1999/2000 ze dne 31. 8. 1999
- Plán vzdělávání ve školním roce 2000/2001 ze dne 25. 9. 2000
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků (včetně dokladů o vzdělání),
- Pracovní smlouvy, platové výměry, zápočtové listy, popisy pracovní činnosti a další doklady, týkající zařazení do platových tříd a stupňů zaměstnanců osobní čísla 1, 11, 14, 18, 51, 53, 103, 147, 174, 197 a 210
- Vnitřní platový předpis školy platný od 1. září 1999 a Vnitřní platový předpis platný od 1. září 2000
- Rozpočet roku 2000 (ŠÚ 19. 12. 2000)
- Limit prostředků na platy (ŠÚ Brno 31. 10. 2000)
- Výpis salda analytických účtů 521, 524, 527 ze dne 14. 1. 2002 včetně prvotních dokladů
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 2000
- Rozpočet FKSP na rok 2000
- Zásady čerpání rozpočtu FKSP - příloha ke Kolektivní smlouvě na školní rok 1999/2000
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. - 4. čtvrtletí 2000 ze dne 10. 1. 2001
- Výpisy salda na analytických účtech 912 - FKSP a výpis salda na účtu 261 30 - Pokladna FKPS ze dne 14. 1. 2002 včetně prvotních dokladů

ZÁVĚR

Kontrolované oblasti ve většině sledovaných předmětů byly ČŠI hodnoceny převážně jako velmi dobré. Učitelé výuku plánují a připravují v souladu se vzdělávacími dokumenty. Organizování, použité formy a metody výuky přímo souvisely s pedagogickou zkušeností i metodickou připraveností a invencí jednotlivých vyučujících, celkově byla jejich úroveň hodnocena jako velmi dobrá. Rovněž motivace a hodnocení ve sledované výuce měly celkově velmi dobrou úroveň. V hospitovaných hodinách byla sledována velmi dobrá interakce

a komunikace vyučujících a žáků. ČŠI hodnotí průběh a kvalitu výuky na základní škole celkově jako velmi dobrou.

Činnost školní družiny je hodnocena také jako velmi dobrá.

Vzhledem k zjištěným a popsáním nedostatkům je oblast podmínek výuky hodnocena jako průměrná.

V kontrolovaných oblastech využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich použití nebylo zjištěno, s výjimkou několika drobných výdajů, jejich neekonomické nebo neefektivní čerpání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Krška	Mgr. Jaroslav Krška, v.r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	Mgr. Ladislava Hodonská, v.r.
	Mgr. Vojmír Křupka	Mgr. Vojmír Křupka, v.r.
	RNDr. Marie Machálková	RNDr. Marie Machálková, v.r.
	PaedDr. Jitka Měřinská	PaedDr. Jitka Měřinská, v.r.
	Mgr. Eva Šefránková	Mgr. Eva Šefránková, v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ludmila Čepičková Helena Šmerková	

Ve Vyškově dne 25. února 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. 3. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jitka Racková;
za Mgr. Marie Kuželové, zástupce statutárního orgánu

Mgr. Marie Kuželová, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-03-25	53/2002
Zřizovatel	2002-03-25	54/2002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
—	—	Připomínky nebyly podány